

“MÁDENIYAT TARAWINIŃ RAWAJLANIINDA BALALAR MUZIKA MEKTEBINIŃ TUTQAN ORNI”

*Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali
“Ulıwma kásiplik hám social gumanitar pánleri” kafedrası
Muzikatanıw bólimi 2-kurs studenti
Xojabaeva Mavlyuda Salamat qızı
Ilimiy basshı: Kamalova Gúlmariyam*

Annotaciya: Bul maqalada Qanlikól rayoni 19-sanlı Balalar muzıka hám kórkem óner mektebiniń tariyxı hám házirgi waqıttaǵı jańalıqlar haqqında maǵluwmat berilgen.

Tayanış sózler: Mektep, muzıka, rubab, kórik tańlawlar, ásbaplar, oqıwshılar.

Аннотация: В этой статье представлены сведения об исторических и современных событиях детской музыкальной школы №19 Канлыкүльского района.

Ключевые слова: Школа, музыка, рубаб, конкурсы, инструменты, ученики.

19-sanlı Balalar muzıka hám kórkem óner mektebiniń tariyxına názer taslaytın bolsaq, bul mektep 1986-jılı bir etajlı imarat bolıp ashılǵan. Sol jılları mektep óz dáwiriniń tanıqlı qosıqshısı Ayımxan Shamuratovanıń atına qoyılǵan. Mekteptiń direktorı sıpatında Sapaev Nuraddin saylandı. Mektep ashılǵan waqıtlarında tek ǵana

xalíq sazları bólimi jumís alıp barǵan bolıp, onda rubab, dutar, awǵan rubab ásbapları boyınsha A. Otarov, N.Sapaev, P.Aliniyazovlar sabaq berip baslaǵan. Keyin 1993-jılı Paraxat Aliniyazov direktor bolıp saylanıp, qızıǵıwshı jaslarǵa kóbeytiw maqsetinde Beskópir awıl puqaralar jıyınında muzıka mektebiniń filialı shólkemlestiriledi. Bul awılǵa filialda bir ǵana ustaz Awezбай Otarov qızıǵıwshı jaslarǵa óz bilimlerin úyrete baslaydı. Muzıkaǵa degen talantlı, qızıǵıwshı jaslar kóbeyip, balalar muzıka mektebinde 1992-1993-jılı “Milliy muzıka” bólimi ashıldı. Bul bólimde birinshilerden bolıp Keńesbay Abdikarimov jas balalarǵa uztazlıq etedi. Sol jılları Qanlıkól rayonına tiyisli №19 muzıka mektebiniń direktorı etip Abdikarimov Quwanış saylanadı.

Muzıka mektebi rawajlanıp, ondaǵı bólimler sanı kóbiye baslaydı. Ayaq oyinga qızıǵıwshı jaslar ushın “Xoreografiya” bólimi ashıladı. Bul bólimde birinshilerden bolıp Nurmanbetova Aynaxan jumís islep baslaydı. Keyin ala direktor etip Aysultan Jaqsumaratova saylanadı. Sol jılları muzıka mektebine jetik kadrlar kelip, oqıwshılar sanı kóbeydi. Bunnan soń director lawazımına Muxashov Alibek keledi.

Ózbekstan respublikası birinshi prizdentiniń 2008-jılǵı 8-iyuldaǵı “Balalar muzıka mektebin materallıq-texnikalıq bazasın bekkemlew hám olardıń jumısların elede jetilistiriw boyınsha 2009-2014-jıllarǵa shólkemlestirilgen Mámleketlik baǵdarlaması haqqında” ǵı PQ-910-sanlı qararına muwapıq Qanlıkól rayonu 19-sanlı balalar muzıka kórkem óner mektebiniń jańa imaratı 2013-jıl dekabr ayında paydalanıwǵa tapsırıldı. 2014-jılı mektepke Xudaybergenov Sabit direktor etip saylandı.

Bul dárgayǵa kóplegen talantlı hám qızıǵıwshı jaslar kele basladı. Bul mektepte 29 oqıtıwshılar jumís alıp kelmekte. Usı kadrlar 9 jónelis boyınsha jańadan shagirtler tayarlamaqta. Bul jerde jámi 196-oqıwshı bolıp, ustazlardan jaqsı bilimlerdi alıp, kópǵana jetiskenliklerge erispekte.

Mektep oqıwshılarınıń Respublika hám xalıqaralıq tańlawlarda jetiskenlikleri júdá kóp, solardan 2021-jılı “Qori Yakubov” atındaǵı Respublika kórik tańlawı Qaraqalpaqstan respublikası basqıshında xalıq sazları bólimi oqıwshısı M.Jaqsilikov 2-orın, jáne de Qurbanbay Shamuratov 3-orındı alıwǵa miyassar boldı.

2021-jılı Balalar muzıka hám kórkem óner mektepler ansambleri arasında ótkerilgen kórik tańlawdıń Respublikalıq basqıshında mektebimizdiń “Folklor ansambli” hám “Xalıq sazları ansambili” sıylı 3-orındı iyeleydi. Sol jılı Feruza Qırıqbaeva Balalar muzıka hám kórkem óner mektepleri arasında kórkem-óner jónelisi boyınsha Respublika kórik tańlawında 3-orındı iyeleydi. Jáne de usı jılı ótkerilgen Balalar muzıka hám kórkem óner mektepleri arasında teatr jónelisi boyınsha Respublikalıq kórik tańlawda “Teatr jámaáti” sıylı 3-orında ılayıq dep tabıladı.

Moskva qalası “TALANT-2021” VII-xalıqaralıq (onlayn) kórik tańlawınıń xalıq sazları baǵdarı boyınsha mektep oqıwshısı Rzambetova Malika 1-orın, Pirjanov Sunatulla 2-orındı iyeleydi.

Jánede Qazaqstan Respublikası “Shymkent music games” xalıqaralıq kórik tańlawı fortepiano jónelisi boyınsha Saparbaeva Aysulıw 2-orındı iyeleydi.

2022-jılı aprel ayında Ózbekstan respublikası mádeniyat ministirligi hámde kompozitorlar awqamı tárepinnen shólkemlestirilgen «QALB» atlı onlayn tańlawında teatr óneri bólimi oqıwshısı N.Nazarbaeva 2-orın, xalıq sazları bólimi oqıwshısı A.Nasirbaeva 2-orındı iyeleydi. Jáne de Balalar muzıka hám kórkem-óner mektepleri ansambil hám dóretiwshilik jamáátlarınıń kórik tańlawında mektebimizdiń “Arıwlar” ayaq oyın ansambli 3-orındı iyelewge miyassar boldı. Usı jılı “Tátildegi juldızlar” kórik tańlawınıń Ózbekstan Respublikalıq basqışında Baqışılıq tarawı boyınsha mektebimiz oqıwshısı Elimbetov Dawıtbek 2-orındı iyeleydi.

2023-jılı bolsa Ózbekstan respublikası mádeniyat hám turizm ministirligi “ART&MUSIC PLANET” dóretiwshilik sheńberinde ótkerilgen “Sanaat sexri” muzıka hám kórkem óner tańlawınıń súwretlew óneri jónelisinde mektep oqıwshıları J.Jarakova 2-dárejeli diplom menen, D.Tóremuratova belsende qatnasqanı ushın diplom menen sıyılıqlandı.

Jánede usı ótkerilgen “THE SCIENTIFIC WORK” xalıq tańlawında

súwretlew óneri bólimi 4-klass oqıwshısı J.Jaraqova 2-dárejeli diplom menen sıyılıqlandı.

jılı
BEST
aralıq

2023 jıl “Bes baslama” olimpiadasınıń 2-máwsiminde milliy zamanagóy saz atqarıwshılıǵı baǵdarında fortepiano oqıtıwshı P.Arıqova Respublika basqışında 1-orındı iyelep, Ózbekstan Respublikasına jollanba alıwǵa miyassar boladı. Jánede usı jılı “Gúzek fantaziyası” muzıkalı dóretiwshilik kórik tańlawınıń Respublika basqışında xalıq sazları bólimi 5-klass oqıwshısı Kenesboyev Azizbek 2-orınǵa ılayıq dep tabıladı. Jánede “Kamalak juldızları” balalar muzıka festivaliniń Respublika basqışında 5-klass oqıwshısı Zarina Teńirbergenova 3-orın jeńimpazı retinde “Diplom” menen sıyılıqlandı.

Usınday muzıka mektepleriniń tek ǵana qalalarda qurılıp qalmastan, Respublikamızdıń bárshe rayonlarında qurılıwı, bulk biz jas áwladlarǵa degen Prezidentimizdiń itibarı bolıp tabıladı. Qanlıkól rayonında balalar muzıka hám kórkem óner mektebiniń ashılıwı Basshımızdıń biz jas áwladǵa bolǵan isenimi desek asıra ayıtqan bolmaymız. Mine usı isenimdi aqlawǵa, Respublikamızdıń shetki aymaqlarında muzıka mádeniyatınıń dárejesin asırıwǵa, talantlı jaslardı muzıka mektebimizge jálb etemiz dep aldırǵa maqset qoyǵan mekteplerdiń biri Qanlıkól rayonına tiyisli №19 sanlı balalar muzıka hám kórkem óner mektebi boldı.

Qanlıkól rayonına tiyisli №19 sanlı balalar muzıka hám kórkem óner mektebiniń aldıdaǵı jumıslarında áwmet tilep, talantlı jas shákirtlerdi kamalǵa keltiriwde jalıqpay jumıs alıp barıwın tilep qalamız!

Paydalanıǵan ádebiyatlar:

1. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – С. 880-884.
2. Gulxumar D., Gulmaryam K. BASHEROV DYNASTY //World scientific research journal. – 2023. – T. 22. – №. 2. – С. 26-31.
3. Abdikarimova I., Kamalova G. KARAKALPAK FOLKLORE //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – С. 1237-1239.
4. Madrimova T., Kamalova G. M. TEACHERS ARE DEAR... //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1.
5. То‘xtajon M., Kamalova G. M. XORAZM DOSTONCHILIKI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – T. 16. – №. 3. – С. 30-35.
6. Segizbaeva G., Kamalova G. J. CHARHEMOVTIŃ DÓRETIWSHILIGINDE SAHNA HÁM KINO MUZIKASI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – С. 289-294.
7. Dauletyarova G., Kamalova G. A LOOK AT THE WORK OF TEACHER POLATBAY QURBANAZAROV //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – С. 283-288.
8. Kamalova G. M. et al. KÓRKEM ÓNER TARAWÍNDA ÁDEBIYATLARDIŃ TUTQAN ORNI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – T. 16. – №. 2. – С. 296-299.
9. Ulzada O., Kamalova G. M. QARAQALPAQSTANDA OPERA JANRINIŃ RAWAJLANIWI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – T. 37. – №. 2. – С. 36-40.
10. Pirnazarov B., Kamalova G. PEOPLE'S FAVORITE SINGER SAGINBAI MATMURATOV //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – С. 263-2668.

11. Saparova G. S., Kamalova G. M. M. TARIKHOV'S ROLE IN THE KARAKALPAK MUSICAL CULTURE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 276-282.
12. Muratbaeva R., Kamalova G. M. MULTI-FACETED MONOCHROME //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 269-275.
13. Ulzada O., Kamalova G. M. QORAQALPOQ SOZ ASBOBLARI KELIB CHIQISHI //Journal of new century innovations. – 2024. – Т. 44. – №. 2. – С. 166-168.
14. Jamgirbaevna N. A. QISSAXONLAR //BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIIY JURNALI. – 2023. – Т. 3. – №. 5. – С. 113-116.
15. Чаршемов Ж. МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕК КИНОМУСИҚАСИ //Вестник музыки и искусства. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 16-22.
16. Charshemov J. Karakalpak bakhshis and schools of bakhshi art //Teoretical and Applied Science (ISSN: 2409-0085). – 2023. – Т. 118. – С. 178-180.
17. Jamil Charshemov. (2024). PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 30-80 YEARS OF XX- CENTURY. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 2(1), 33–36.
18. PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 1990-2010 OF XX-XXI CENTURY. (2024). *Western European Journal of Modern Experiments and Scientific Methods*, 2(1), 37-41.
19. Charshemov J. Problems of Using Karakalpak Folklore in Composers //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 3. – С. 270-273.
20. Charshemov J. A REVIEW OF MARKABAY JEMURATOV'S WORK //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 818-821.
21. Чаршемов Ж. БАЛЕТДА ЖЖ НОВЕР РЕФОРМАТОРЛИГИ //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 33. – №. 2. – С. 20-25.
22. Charshemov J. XVI-XVII ASRLARDA VALETNING YEVROPADA KLASSIK RAQS TURI SIFATIDA RIVOJLANISHI //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 22-27.
23. Charshemov J., Muratbaeva R. JAՆA RUXTAՒI XALIQ QOSIQLARI //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 16-21.
24. Charshemov J., Orazalieva G. BAROKKO DՀWIRINIՒ GARMONIYASI //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 49-53.

25. To'xtajon M., Charshemov J. O'ZBEK MUSIQASIDA LAZGINIŇ TUTGAN O'RNI VA UNING TURLARI //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 163-166.
26. IT A., JA C. JAŇA ÓMIRGE QÁDEM BASQAN XALÍQ QOSÍQLARÍ //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 158-162.
27. Axmetovna M. A., Charshemov J. A. POLIFONIYANIŇ RAWAJLANIW DÁWIRLERI HÁM POLIFONIYALIQ FORMALAR //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 167-171.
28. Muratbaevna J. X., Charshemov J. A. QUNÍN JOGÁLTPAĞAN NAMALAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 28-33.
29. Sh S. G., JA C. JANĜA JAĜÍMLÍ NAMALAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 16-21.
30. Jamil C. et al. OHANGLAR JILOLANGANDA //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 22-27.
31. Gulxumar D., Gulmaryam K. MODERN SCIENCE AND RESEARCH //MODERN SCIENCE. – 2023. – Т. 2181. – С. 3906.